

หลักและคำพิพากษา

LEGAL PRINCIPLE AND JUDGMENTS

คำอธิบาย

พระราชบัญญัติ

ศาลเยาวชนและครอบครัว

และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว

พ.ศ. ๒๕๕๓

(ปรับปรุงใหม่ ๒๕๖๐)

สทรรุ กิติ ศุภการ

ผู้พิพากษา

คำอธิบาย

พระราชบัญญัติ

ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว

พ.ศ. ๒๕๕๓

(อธิบายเรียงมาตรา)

เลขทะเบียน **M 0151161**

วันลงทะเบียน ๓ ก.ย. ๒๕๖๐

34509

เลขเรียกหนังสือ

สว ๕๙๓๓
2560

ฉหรัฐ กิติ ศุภการ

ผู้พิพากษา

(๒๕๖๐)

หลักและคำพิพากษา : คำอธิบายพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว
และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓

ผู้เขียน : สหรัถ กิติ สุขการ
ISBN : 978-616-440-744-2
จำนวนหน้า : ๔๒๔ หน้า
ราคา : ๒๙๐ บาท
พิมพ์ครั้งที่ ๑ : พ.ศ. ๒๕๖๐

ข้อมูลทบทวนรายการของสำนักหอสมุดแห่งชาติ
National Library of Thailand Cataloging in Publication Data
สหรัถ กิติ สุขการ
หลักและคำพิพากษา : คำอธิบายพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและ
ครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓--
พิมพ์ครั้งที่ ๑.- : สุทธี สรรพสิริ, ๒๕๖๐.
๔๒๔ หน้า.
1. พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดี
เยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓. I. ชื่อเรื่อง.

ฝ่ายผลิต

ออกแบบปก : สุนิต คำทองเมือง
รูปเล่ม-จัดวางตัว : สุกัญญา บุญทัน
พิสูจน์อักษร : ชุติลา ชวนหงษา

จัดทำโดย : สุทธี สรรพสิริ
๔๒ ถนนสามัคคีตร ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี
โทรศัพท์ ๐๘-๖๗๘๖๑-๕๐๕๗ Email: Forety7890@gmail.com

พิมพ์ที่ : บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)
๓๘๖ ถนนรัชดาภิเษก แขวงคลองจั่น เขตคลองจั่น กรุงเทพฯ
โทรศัพท์ ๐-๒๕๒๒๓-๘๐๐๐, ๐-๒๕๕๖-๑๐๑๐ โทรสาร ๐-๒๕๒๓๓-๒๕๒๓

จัดจำหน่ายโดย : บริษัท ซี.อี.ดี.ยู.เค.เอ็น จำกัด (มหาชน)
เลขที่ ๑๖๕๖/๑๗๘-๗๐ ถนนบางนา-ตราด แขวงบางนา เขตบางนา
กรุงเทพฯ ๑๐๑๖๐ โทร ๐-๒๒๗๕๙๙๒๒๒, ๐-๒๐๓๗๙๘๐๐๐
โทรสาร ๐-๒๒๓๙๙-๐๑๕๖-๙ http://www.se-ed.com

คำนำ

(พิมพ์ครั้งที่ ๑)

หนังสือเล่มนี้เขียนขึ้นจากประสบการณ์การทำงานของผู้เขียน ขณะดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าคณะชั้นต้นในศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยองคดีชั้นนี้ เมื่อครั้งมาดำรงตำแหน่งใหม่ ผู้เขียนประสบปัญหาในการทำงานพอสมควร เนื่องจากคำพิพากษาเกี่ยวกับคดีเด็กและเยาวชนค่อนข้างมีจำกัด ส่วนคู่มือตุลาการก็มีเนื้อหามุ่งเน้นการทำงานของผู้พิพากษาเป็นหลัก ทำให้ขาดมิติในมุมมองอื่นๆ ไป ในขณะที่คำสั่งของศาลมีผลกระทบถึงการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งผู้เขียนเองก็คาดไม่ถึง ยิ่งทำให้ต้องศึกษาอย่างละเอียดนอกเหนือจากงานคดีในศาลที่เผชิญขึ้นตามลำดับของตำแหน่ง บางครั้งก็อาจได้รับมอบหมายงานในหน้าที่อื่นด้วย ซึ่งงานทั้งหมดล้วนแต่ต้องใช้ความรู้จากพระราชบัญญัติศาลเยาวชนฯ ทั้งสิ้น ดังนั้น เพื่อให้การทำงานสำเร็จตรงสมดังที่สำนักงานศาลยุติธรรมคาดหวังไว้ ผู้เขียนจึงเขียนหนังสือเล่มนี้ต่างจรงจรงขึ้นมาเพื่อให้เป็นแนวทางในการทำงาน และคงจะเป็นประโยชน์ได้ตามสมควรสำหรับกระบวนการยุติธรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวกับเด็กกับเด็กและเยาวชน

สำหรับผู้ที่อ่านเตรียมตัวสอบ หนังสือเล่มนี้จะเป็นแนวทางในการทำความเข้าใจส่วนตัว เพราะผู้เขียนอธิบายในลักษณะแปลย่อคำของกฎหมายที่ละส่วน มีคำพิพากษาฎีกาประกอบ และอ้างอิงข้อสอบผู้ช่วยผู้พิพากษา กับ อัยการผู้ช่วย และเชื่อว่าสิ่งที่ผู้อ่านจะได้ไปจากหนังสือเล่มนี้จะไม่วันสูญเปล่าเพราะในขนาดค้ำข้างหน้า หากผู้อ่านสอบเป็นผู้พิพากษา พนักงานอัยการ พนักงานสอบสวน หรือทนายความ (ที่ปรึกษากฎหมาย) ได้แล้ว ผู้อ่านอาจจะหนีคำตัดสินละลาย ภาษี หรือพินินทางปัญญา ฯลฯ ได้ แต่ขอให้สบายใจว่าหากทีจะหนีไปให้พ้นจากคดีเยาวชนและครอบครัว

ผู้เขียนขอขอบคุณอย่างสุดหัวใจ สำหรับคณะผู้พิพากษาที่เขียนคู่มือตุลาการในส่วนของคดีเยาวชนและครอบครัว ท่านผู้พิพากษาและอัยการที่ส่งข้อสอบผู้ช่วยผู้พิพากษาและอัยการผู้ช่วยซึ่งผู้เขียนนำบางส่วนมาเทียบเคียงกับปัญหาที่เกิดขึ้น และที่

ไม่อาจหาคำอื่นใดยิ่งกว่าคำขอบคุณนี้ ผู้พิพากษาศาลฎีกาทุกท่านที่เป็นเจ้าของสำนวน
และองค์คณะ ตลอดจนผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกาทุกท่านที่อยู่เบื้องหลังคำพิพากษาศาลฎีกา
แต่ละฉบับ และที่พิเศษสุดคือ ท่านลมบัต สมจิต ผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัว
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ที่กรุณาเฝ้าอ่านข้อกฎหมายหลายประการจนสำเร็จบริบูรณ์เป็น
หนังสือเล่มนี้

สหรัฐ กิติ ศุภการ
กรกฎาคม ๒๕๖๐

สารบัญ

	หน้า
หมวด ๑ บททั่วไป	๑๒
หมวด ๒ ศาลเยาวชนและครอบครัว	๑๓
หมวด ๓ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	๑๗
หมวด ๔ ศูนย์ฝึกและอบรม สถานศึกษา สถานฝึกและอบรม และสถานนันทนาการทางจิต	๑๖
หมวด ๕ การฝึกอบรม	๑๗
หมวด ๖ การสอบสวนคดีอาญา	๑๗
หมวด ๗ มาตราการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา	๑๖-๑๗
หมวด ๘ อำนาจศาลเกี่ยวกับคดีอาญา	๒๐-๑
หมวด ๙ การฟ้องคดีอาญา	๒๒-๒
หมวด ๑๐ การพิจารณาคดีอาญา	๒๓-๔
หมวด ๑๑ การพิพากษาคดีอาญา	๒๖-๐
หมวด ๑๒ การเปลี่ยนโทษและการใช้วิธีการพักทัณฑ์เด็กและเยาวชน	๒๖-๓
หมวด ๑๓ การพิจารณาคดีพิพากษาคดีครอบครัว	๒๙-๑
หมวด ๑๔ การพิจารณาคดีพิพากษาคดีครอบครัวที่ผู้เยาว์มีผลประโยชน์	๓๒-๖
หมวด ๑๕ การพิจารณาคดีคุ้มครองสวัสดิภาพ	๓๓-๑
หมวด ๑๖ อุทธรณ์และฎีกา	๓๓-๕
หมวด ๑๗ ฎีกา (ยกเลิก)	๓๖-๓
บทเฉพาะกาล	๓๗-๓

สารบัญ

(หัวข้อสำคัญ)

หัวข้อ	มาตรา	หน้า
การจับกุมเด็กและเยาวชน	มาตรา ๖๖	๑๑๓
หลักในการพิจารณาออกหมายจับ	มาตรา ๖๗	๑๑๕
การคุ้มครองสิทธิเด็กหรือเยาวชน	มาตรา ๖๘	๑๑๘
วิธีปฏิบัติเมื่อมีการจับกุมเด็กหรือเยาวชน	มาตรา ๖๙	๑๑๙
อำนาจของพนักงานสอบสวนในคดีที่อาจเปรียบเทียบได้	มาตรา ๖๙/๑	๑๑๖
การดำเนินการหลังจากฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ไม่สำเร็จ	มาตรา ๖๙/๒	๑๑๙
การสอบถามเบื้องต้นเมื่อพนักงานสอบสวนจับตัวเด็ก หรือเยาวชนไว้	มาตรา ๗๐	๑๒๔
การขอควบคุมตัวเด็กหรือเยาวชน	มาตรา ๗๑	๑๒๔
การตรวจสอบการจับกุม	มาตรา ๗๑, ๗๓	๑๓๓
ถามข้อคัดค้านก่อนที่ศาลจะมีคำสั่งควบคุมหรือคุมขังเด็ก หรือเยาวชน	มาตรา ๗๓	๑๕๑
การสอบสวน การแจ้งข้อหา และการสอบปากคำ	มาตรา ๗๕	๑๕๒
ห้ามถ่ายภาพและห้ามบันทึกภาพ เว้นแต่เพื่อประโยชน์ ในการสอบสวน	มาตรา ๗๖	๑๕๗
ระยะเวลาในการฟ้องคดี และการขอคัดฟ้อง	มาตรา ๗๘	๑๕๗
มิให้นับระยะเวลาที่หลบหนีเข้าในระยะเวลาฟ้องคดี และขอคัดฟ้อง	มาตรา ๗๙	๑๗๑
การขออนุญาตฟ้องคดี	มาตรา ๘๐	๑๗๕
ข้อระมัดระวังในการควบคุมเด็กหรือเยาวชน	มาตรา ๘๑	๑๗๖
ผู้อำนวยการสถานพินิจสั่งสืบเสาะฯ และทำรายงาน พร้อมความเห็น	มาตรา ๘๒	๑๗๖
การหักวันควบคุม	มาตรา ๘๓	๑๗๗
ห้ามเปิดเผยประวัติการกระทำผิดของเด็กหรือเยาวชน	มาตรา ๘๕	๑๘๐

หัวข้อ	มาตรา	หน้า
การใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา (ก่อนฟ้องคดี)	มาตรา ๗๖	๑๔๖๖
การใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา (หลังฟ้องคดี)	มาตรา ๗๐	๑๔๗๗
เขตอำนาจศาลในคดีอาญา	มาตรา ๗๕	๑๖๖๗
แยกฟ้อง โอนคดี	มาตรา ๗๖	๑๖๖๖
ห้ามผู้เสียหายฟ้องคดีอาญา	มาตรา ๗๗	๑๖๖๓
ถามความเห็นผู้ชำนาญการสถานพินิจก่อน ก่อนอนุญาตให้ถอนฟ้อง	มาตรา ๑๐๐	๑๖๖๕
ห้ามใช้เครื่องพันธนาการแก่เด็ก	มาตรา ๑๐๓	๑๖๖๗
การพิจารณาคดีให้กระทำเป็นการลับ	มาตรา ๑๐๘	๑๖๖๒
ศาลเห็นสมควรที่จะพูดกับจำเลยโดยเฉพาะ	มาตรา ๑๑๐	๑๖๖๔
ศาลมีอำนาจเรียกบิดามารดา ฯลฯ มาเป็นพยานได้เสมอ	มาตรา ๑๑๑	๑๖๖๕
ถอนอำนาจปกครอง ตั้งผู้ปกครองชั่วคราว	มาตรา ๑๑๓, ๑๑๓	๑๖๖๕
ไม่ต้องดำเนินการตามกฎหมายวิธีพิจารณาคดีอาญา โดยเคร่งครัด	มาตรา ๑๑๕	๑๖๖๗
บทตั้งที่ปรึกษากฎหมาย	มาตรา ๑๒๐	๑๖๖๕
การสืบพยานลับหลัง	มาตรา ๑๒๗	๑๖๖๖
การใช้มาตรการพิเศษแทนการพิพากษาคดี	มาตรา ๑๒๒	๑๖๖๒
แก้ไขเปลี่ยนแปลงคำพิพากษาหรือคำสั่ง	มาตรา ๑๒๗	๑๖๖๒
พิพากษาปล่อยไป แต่กำหนดเงื่อนไขคุมประพฤติ	มาตรา ๑๒๘	๑๖๖๕
การเปลี่ยนโทษจำคุกฯ เป็นการส่งตัวไปคุมขัง เพื่อมีโทษประหาร	มาตรา ๑๓๒	๑๖๖๗
อำนาจในการยกการกำหนดโทษจำคุกและปรับ	มาตรา ๑๓๔	๑๖๖๗
ห้ามศาลสั่งกักขังเด็กหรือเยาวชนแทนค่าปรับ	มาตรา ๑๓๕	๑๖๖๖
การพิจารณาคดีพิพากษาคดีครอบครัว	มาตรา ๑๓๖	๑๖๖๗
องค์คณะผู้พิพากษา	มาตรา ๑๓๗	๑๖๐๐
การบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล	มาตรา ๑๕๔	๑๖๐๗
กรณียกเว้นคำขึ้นศาลและคำอุทธรณ์นิยมนศาล	มาตรา ๑๕๕	๑๖๐๗

หัวข้อ	มาตรา	หน้า
การส่งคำคู่ความหนังสือเอกสาร	มาตรา ๑๕๖	๓๑๐
การฟ้องหรือร้องตั้งอัยการ	มาตรา ๑๕๗	๓๑๓
ทนายความขอแรง	มาตรา ๑๕๘	๓๑๔
อำนาจในการกำหนดวิธีการหรือมาตรการคุ้มครองชั่วคราว	มาตรา ๑๕๙	๓๑๕
การตรวจพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์	มาตรา ๑๖๐	๓๑๘
คำสั่งหรือคำสั่งบังคับที่ไม่เกี่ยวกับかりยึดหรืออายัด	มาตรา ๑๖๑	๓๒๑
การบังคับคดี เกี่ยวกับเงินค่าอุปการะเลี้ยงดูหรือค่าเลี้ยงชีพ	มาตรา ๑๖๒	๓๒๓
การพิจารณาพิพากษาคดีที่ผู้เยาว์ไม่มีผลประโยชน์ หรือส่วนได้เสีย	มาตรา ๑๖๕	๓๒๖
ฟังรายงานความเห็นของผู้อำนวยการสถานพินิจ ก่อนพิพากษา	มาตรา ๑๖๘	๓๒๗
ผู้กำกับการปกครอง	มาตรา ๑๖๙	๓๒๘
การตั้งผู้ปกครองของผู้เยาว์	มาตรา ๑๗๐	๓๓๐
การอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่ง	มาตรา ๑๘๐	๓๓๕
ขออนุญาตอุทธรณ์คดีพินิจเกี่ยวกับวิธีการสำหรับเด็ก และเยาวชน	มาตรา ๑๘๑	๓๓๖
การฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ	มาตรา ๑๘๒/๑	๓๔๐
ภาคผนวก		๓๗๗

๑. ชื่อบังคับของอัยการสูงสุดว่าด้วยการขออนุญาตฟ้องและการอนุญาตฟ้องคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจพิจารณาของศาลเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๗
๒. ระเบียบกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนตราด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟู พ.ศ. ๒๕๕๙
๓. ชื่อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูหลังฟ้องคดี พ.ศ. ๒๕๕๖
๔. ชื่อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการกำหนดมาตรการแทนการพิพากษาคดี พ.ศ. ๒๕๕๖

๕. ข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และภาระรายงานผลการไต่สวนในคดีครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๔

๖. ข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีการดำเนินคดีคุ้มครองสวัสดิภาพ พ.ศ. ๒๕๕๔

๗. ข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการรวบรวม ระเบียบปฏิบัติของที่ปรึกษากฎหมายการจดทะเบียนและสถานที่ออกจากรกบัญชี พ.ศ. ๒๕๕๖

พระราชบัญญัติ
ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชน
และครอบครัว
พ.ศ. ๒๕๕๓

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๓
เป็นปีที่ ๖๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๗ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๕ และมาตรา ๕๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓"

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

* ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๗ ตอนที่ ๗๒ ก หน้า ๑๒/๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓